

ԱՌԵՏԱԲԵՐ

«Ա.Ա. ԵՍ ԶԵՅԻ ՄԵԾՈՒՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՌԵՏԻՍ ԿՈՒՏԱՄ» : ՂՈՒԿ. Բ. 10

ՀԱՏՈՐ 25.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ. ՆՈՅԵՄԲԵՐ 27, 1872.

ԹԻՒ 48.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Վերստին ծնունդ : — Ճշմարիտ հարստութիւն : — Գազմիր շաւեր : — Գործադրութիւնը հարկաւոր եղող աղերսագիր մը : — Մարգարիտներ : — Ալիքիկէի մէջ Գրիստոնէութեան տարածուիլը : — Կարնոյ Աւետարանականաց արական եւ իգական դպրոցին բնութիւնը : — Աստուծոյ ընդհանրութեան տարածուիլը : — Քաղաքական լուրեր :

ՎԵՐՍՏԻՆ ԾՆՈՒՆԴ

ԱՍԿԷ. քանի մը շաբաթ առաջ Աւետարանի մէջ, Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնելու համար նորէն ծնանիլ հարկ ըլլալուն նկատմամբ Գրիստոսի առ Նիկողեմոս ըսած խօսքին նշանակութիւնը բացատրեցինք, Յուցուցինք թէ պահանջուածն ուրիշ բան չէ, բայց հիմնական եւ կատարեալ փոփոխութիւն մը մարդուս ներքին բարուցն ու արտաքին վարուցը մէջ :

Թերեւս մէկը հարցունէ, ինչպէս Նիկողեմոս ըրաւ, թէ ասիկա ինչպէս կրնայ ըլլալ. ինչպէս կրնայ նորէն ծնանիլ մարդ մը որ ծեր է, կամ թէ՛ ինչպէս կրնայ բոլորովին եւ կատարեալապէս փոխուիլ մարդու մը բարքն ու վարքը որ բազմամեայ ունակութեամբ արմատացեալ եւ հաստատեալ է : Ամէն մարդ գիտէ թէ որչափ դժուարին է մէկ հին ունակութիւնն անգամ փոխել : Ո՛րչափ դժուարին է ազահմարդու մը՝ առատաձեռն, հպարտին՝ խոնարհ, բարկացողին՝ հեղեւ հանդարտ ըլլալ. կամ հնացեալ ստախոսի մը՝ միայն ճշմարիտ խօսելու սկսիլ, եւ կամ վաւաշտա կամ գինեմոլ մարդոց՝ իրենց այս մոլութիւններէն բոլորովին հրաժարիլ : Ապա ինչպէս կարող պիտի ըլլայ մարդ իր բոլոր հնացեալ չար եւ մեղսալից ունակութիւնները թողլով ամէն կերպով նոր մարդ մը ըլլալ : Մարդ մը որ տարիներով առանց երբէք աղօթելու ապրած է. որ այս աշխարհիս բաները միայն հոգալով

Աստուծոյ պատուիրանները պահելու բոլորովին անփոյթ եղած է, ինչպէս կրնայ ասոնց նկատմամբ նոր մարդ ըլլալ, այսինքն՝ աղօթքը սիրել, Աստուծոյ պատուիրանները յարգել, անոր հնազանդիլ եւ անոր հաճոյ եղածը միայն փնտռել, Մենք արդէն տեսանք որ մարդու մը Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնելուն համար ճիշտ այս հիմնական եւ կատարեալ փոփոխութիւնը կը պահանջուի : Բայց խնդիրը սա է. Այս փոփոխութիւնն ինչպէս կրնայ ձեռք բերուիլ :

Գրիստոս Տէրն մեր կը սորվեցնէ թէ այս մեծ եւ շատ կարեւոր փոփոխութիւնը կը կատարուի Հոգւոյն Սրբոյ ներգործութեամբ, քանզի Նորէն ծնանիլ կամ Վերստին ծնունդը Հոգիէն ծնանիլ ալ կը կոչէ : Նաեւ Պօղոս Առաքեալ կ'ըսէ թէ Աստուած կը փրկէ զմարդիկ, այսինքն զանոնք իր յաւիտեանական երանելի թագաւորութեանը մէջ ընդունուելու կը պատրաստէ, « իր ողորմութեանը համեմատ նորէն ծնանելու աւանդանին միջոցով » ու Սուրբ Հոգիին նորոգելովը, որն որ առատօրէն թափեց մեր վրայ Յիսուս Գրիստոս մեր Փրկչին ձեռքովը » (Տիմ. Գ. 5, 6) : Ուստի ով որ կը փափաքի ձեռք բերել այս նոր ծնունդը, այս սրտի, բարուց եւ վարուց փոփոխութիւնը՝ առանց որոյ Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել անհնար է, թող խնդրէ Աստուծոյ Սուրբ Հոգին, որուն ամենակարող եւ սքանչելի ներգործութեամբ պիտի կատարուի անոր սրտին մէջ այն փոփոխութիւնը : Այնպիսի փափաք ունեցողը թող քաջալերուի ալ այս աղանքն ընելու առ Աստուած Գրիստոսի սա խօսքէն թէ Աստուած աւելի կ'ուզէ իր Սուրբ Հոգին տալ մարդոց,

քան թէ ծնողք որեւիցէ բարի բան մը իրենց զաւկներուն :

Աւետարանի համար :

ՃԵՄԱՐԻՏ ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Արծաթն ու ոսկին իրական հարստութիւն չեն, այլ կեղծ ու խաբերայ, Գիտենք որ հասարակաց կարծիքը ասոր հակառակն է : Թերեւս շատերը պիտի ըսեն թէ, « Ասիկա դուռն իմ դիւարկիս հասկցուր. սով ըսաւ թէ ոսկին հարստութիւն չէ, նաեւ երկրիս վրայ ամենակարող զօրութիւն. նա է ամէնը ամէն բանի մէջ. ո՛չ ապաքէն հասարակաց առածն ալ նոյնը կը հաստատէ, Վէ՛հ Աստուած վա՛ն ոսկի » : Այս մասին հանրութեան գաղափարը ինչ որ ալ ըլլայ, տակաւին մենք վստահութեամբ կը պնդենք թէ՛ այդ կարծիքը սխալ է, իրաւ իրաւ ոսկին ճշմարիտ հարստութիւն չէ : Կ'ընդունինք որ բա՛ն մ'է, բայց ա՛ն բա՛ն չէ. իրաւ կարեւոր եւ երեւելի միջոց մ'է մարդուս բաղձանքները յագեցնող եւ կարօտութիւնները լեցնող. անով մարդ կրնայ երջանիկ եւ մխիթարական կեանք մը ձեռք բերել, սակայն աս ալ սահմանափակ շրջանի մը մէջ է. կայ կէտ մը ուր կը հասնի անոր զօրութիւնը : Հարուստ համբաւեալ մարդու մը համար կը պատմուի թէ՛ երբ իր վերջին շունչը փչելու վրայ էր, կատաղի դէմքով մը անկողնոյն քովը կեցած ոսկիով լեցուն ընկուղ սնտուկը ամենայն զօրութեամբ երկու բաղկացը մէջ գրկեց եւ սկսաւ խեղդուկ ձայնով մը պոռալ, « Ա՛հ, անիրաւ, զիս խաբեցիր, դու իմն չես եղեր » . եւ պահ մը այսպէս սնտուկը գրկած մընալէն յետոյ, կամաց մը թող տուաւ, շնչասպառ ձայնիւ՝ « Գնա, անպիտան, ստակ մը չես արժեք, ըսելով : Աւաղ, ինչ ողորմելի վիճակ մտքի. խեղճ մարդը գերեզմանին դուռը դգաց եւ հասկցաւ ոսկիին արժէքն ինչ ըլլալը եւ հոն սկսաւ իր խաբուած ըլլալը դաւանիլ, սակայն ինչ օգուտ, շատ ուշ

էր: Այսու ամենայնիւ երանի թէ ինքը մինակ եղած ըլլար ասանկ խեղճ մտքի տէր անձ. աներկբայ գիտենք որ ինքը հաղարներէն ու միլիոններէն մին էր միայն: Ընդհանրապէս մարդիկ խոր տղիտութեան մէջ են. ճշմարիտ և իրական հարստութիւնը ո՛րն է չեն գիտեր. լեցուն սնտուկով ոսկին է սեպած են, և վերոյիշեալ անձին պէս գերեզմանին դուռը կը տեսնեն ինչ մեծ սխալմունքի մէջ եղած ըլլալին:

Ճշմարիտ և իրական հարստութիւնը ապականացու արծաթէն և ոսկիէն խիստ շատ գերազանց է, և արժէքով ամենևին անոնց հետ չկրնար համեմատուիլ: Անիկայ կորստական վաստակ չէ, այլ հոգւոյն անմահական անսպառ գանձը որ կ'ապահովէ մարդուն երանութիւնը կրկին կենաց մէջ, Հոգւոյն մտաւոր և բարոյական ձիրքերը, — Հոգւոյն և Արարչի խնայողութեան հետ տարբերը որ մարդը կատարելութեան մէջ կը փայլեցնեն: Այն անձը որ չունի հոգւոյն մէջ այս անգին գանձը, — չունի բազմազան մշակեալ և դաստիարակեալ միտք մը, և չունի Հոգւոյն Սրբոյ ձեռամբ սրբազործեալ երկիւղած և առաքինի սիրտ մը, — թող ըլլայ թէ ինքը շատ մեծ հարստութիւն ունեցած ըլլայ, մինչև անգամ աշխարհ ամենայն անոր սեպականութիւնը եղած ըլլայ, ինքը տակաւին թշուառ արարած մի է, և ճշդիւ խօսելով մարդ ըսելու ալ անարժան, քանզի ամեն ատեն և անհամար փորձերով տեսնուած և ստուգուած իրողութիւն մի է որ լոկ նիւթական հարստութիւնը, առանց մտաւոր և բարոյական կատարելութեան, մարդը, թէ անհատ թէ ժողովուրդ, ոչ միայն չբարձրացներ ու չվստմաներ, այլ բանական հրէշ մը կրնէ զայն, անանկ որ նորա ընկերական կեանքը անբանից ու գաղաններու կեանքէն աւելի վատ և աւելի նողկալի կ'ըլլայ: Տիեզերական պատմութիւնը իր ամէն մէկ էջէն աս ըսածնուս արձագանգ կուտայ, և ներկայն ալ կը հաւաստէ զայն:

Կ'ուզէս մարդկութիւնը վերականգնել և նորա ընկերական և անհատական վիճակը բարւոյցել, ջանա բանաւորական բարձր և հրեշտակային կերպարանք մը տալ անոր, կրթէ և դաստիարակէ զանկալ ուղղութեան եւ արդարութեան կանոններով, ճշմարտութիւնը և ազնուացուր անոր սրտին ու մտքին ընդարդոյ ձիրքերն ու կարողութիւնները ողջամիտ դաստիարա-

կութեամբ. եւ ահա այսպէսով կը դնես անոր սրտին մէջ ճշմարիտ հարստութեան անսպառ գանձ մը, զոր յորդուց յորդիս կը ժառանգէ և որ յաւիտեան անկէ չառնուիր, ինքը երջանիկ կ'ըլլայ աստ և 'ի հանդերձելումն: Մտառութեամբ կարգա նախ Սուրբ Աւետարանին այս նիւթին վերաբերեալ խօսքերը և տուած հրահանգը: Դաս. ԺԲ. 13—35,

ԳՍԶՄԻՐ ՇԱԼԵՐ

Հնդկաստանի Գաղմիր կոչուած երկրին մէջ 100,000 հոգի շալ գործելու զբաղած են: Բոլոր գործողները այր, իսկ մանողներուն շատը կին են: Գաղմիրի թելերը թիպէթի այծերուն ոչ թէ բուն մազէն, այլ անոր տեսակ մը փետուրի պէս բարակ աղուամազէն կը շինուին: Գաղմիրի Տէրութիւնը շատ հոգ կը տանի որ աս աղուամազը Հնդկաստանի բնաւ մէկ ուրիշ գաւառը չը տարուի կամ չը փախցուի: Կան ուրիշ աղէկ շալեր որ ուրիշ գաւառներու մէջ շինուելով իբրեւ բուն Գաղմիրի շալ կը ծախուին, բայց ասոնք ստորին տեսակէ են: Բուն Գաղմիրի շալն երկու տեսակ է. մէկ տեսակը զատ զատ գործուած կտորներ յետոյ իրար կարելով շինուած շալն է. իսկ միւս տեսակը պարզ լաթի մը վրայ ասեղով կը բանուի օրինակի մը համեմատ: Հասարակ օրինակի մը վրայ շալ մը շինելու համար երեք ոստայնանկ երեք ամիսի չափ կը բանին, բայց աղին օրինակներու համար 12 ոստայնանկ 15 ամիսի չափ կը բանին:

ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՐԿԱԽՈՐ ԵՂՈՂ ԱՂԵՐՍԱԳԻՐ ՄԸ

Ամերիկայի Գօնէթիգըթ նահանգին բանտը գտնուող 174 անձինք կառավարութեան աղերսագիր տուեր են, ինդրելով որ գինետանց մէջ խմելիք ծախուելն արգիլուի: Այս աղերսագրին կարեւորութիւնը ցոյցնող պատճառներուն մէկն այն էր, որ յիշեալ բանտին մէջ գտնուող բանտարկելոց չորսին երեքը գինեմեծ գործած յանցանքներուն համար դատապարտուած էին:

ՄԱՐԳԱՐԻՏՆԵՐ

Չարիքէ վախճանիս շատ անգամ աւելի գէշ է քան այն չարիքը որմէ կը վախճանք:

Մեր կենաց դարունը միայն մէկ անգամ կը ծաղկի:

Մինչև անգամ իմաստունին մտքին մէջ անխելք կողմ մը կը դանուի:

Մեղի հետ մարտնչողը՝ մեր ջիղերուն ոյժ տալով մեզ գօտէմարտութեան մէջ վարպետ կ'ընէ: Այսպէս ալ մեղի գէժ կեցողը մեր օգնականը կ'ըլլայ:

Նեղութեան մէջ ինկած ատեննիս համբերութիւննիս լուսնի նման ըլլալու է, քանզի լուսինը շատ անգամ ամպերն յաղթելով անոնց մէջտեղէն կը ցոլանայ և ամպերուն անգամ գեղեցկութիւն կուտայ:

Եթէ դուն ու թշնամիդ մէկ տան մէջ էք, չըլլայ որ անկէ աղատելու համար մառանը դրուած վառօդի տակաւին կրակ տաս:

Քրիստոս մեր կողմը բռնելու համար երկինք մտած ատենը, իր վրան առած մեր բնութիւնը հետը տարաւ: Մեզի ալ երկրի վրայ իր կողմը բռնելու համար իր բնութենէն տուած է:

Վրէժ առնելով թշնամոյդ լոկ հաւասար կ'ըլլաս, բայց վրէժ առնելէ ետ կենալով անկէջ բարձրագոյն կ'ըլլաս:

Եթէ հօր մը զաւակներն իրենց համար միշտ ըսեն թէ «Մենք ինչ անհրճապանք, անառակ տղաք ենք», չեմ կարծեր որ այսպէս ըսելն շատ պատիւ կը բերէ հօրերնուն. նոյնպէս ալ չեմ կարծեր որ մեր անհնազանդութեանցը համար մեղի գէժ միշտ Աստուծոյ գանգատ ընելն Անոր հաճելի կրնայ ըլլալ. ընդհակառակն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առ մեզ բերած օրհնութեանցը համար Աստուծոյ գանգատ Անոր հաճելի ըլլալու է:

Դէպ 'ի երկինք երթալ սկսելուն համար նեղութիւն կրող մարդոց ամէն մէկը Քրիստոսի յատուկ հսկողութեանն ու պաշտպանութեանը տակն է: Կարելի է որ դուն չես տեսներ

զԱնիկայ, բայց Ան քու ետեղ է: Ան քեզ պիտի գտնէ: Ուստի երկնից ճամբուն մէջ քայլ առնելուդ համար մի տրտնջեր և դանգատիր: Առողջացող կոյրին նման (Մարկ. Լ. 25) յայտնի տեսնել սկսելուդ համար մի ցաւիր: Գուրս նետուելէդ մի վախնար: Եթէ եկեղեցիդ քեզ չը ճանչնայ, հոգ չէ. Տէր Յիսուս Բրիստոս ամէն եկեղեցիներէ զօրաւոր է: Եթէ դրացիներդ քեզ մերժեն, հոգ չէ. Տէր Յիսուս Բրիստոս քեզի աւելի արժէք ունի քան թէ աշխարհիս բոլոր մարդիկը: Եթէ ծնողքդ քեզի հետ յարաբերութիւնն ինչ կարեն, հոգ չէ. Տէր Յիսուս Բրիստոս ծնողքէ լաւագոյն է քեզի: Եթէ ինքզինքիդ այնպէս երեւի թէ միայնութեան ու մըթութեան մէջ կորսուած ես, հոգ չէ. Տէր Յիսուս Բրիստոս քու կողքէ, և կը խոստանայ՝ ոչ միայն իր անցեալ շնորհները շարունակ տալ, այլ ձեռքէդ բռնելով զքեզ լաւագոյն շնորհներու ալ առաջնորդել, Հիմա Անոր ապաւինէ, որպէս զի ետքն աւելի աղէկ ճանչնաս զԱնիկայ:

ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՁ ՔՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԱԾՈՒԻԼԸ

Ափրիկէի հարաւային կողմը Զուլու ըսուած ժողովրդեան մէջ Աւետարանի տարածմանը համար աշխատող (այր և կին) 29 Ամերիկացի Միսիոնարք, 22 բնիկ Քարողիչ և 23 ալ դաստառներ կան: Գտնուած 2 եկեղեցեաց մէջ 481 անդամ կան, որոնցմէ 37 հոգի 1870 ին ընդունուած են: Աս եկեղեցիներէն չորսը բնիկ Հովիւներու յանձնուած են, Հասարակ վարժարանաց մէջ 681 աշակերտ, Աստուածաբանական դպրոցին մէջ 42, և աղջկանց գիշերօթիկ վարժարանին մէջ ալ 29 աշակերտ կան: Սուրբ Գիորգէն դատ շատ մը գրքեր արդէն Զուլուի ժողովրդեան լեզուին թարգմանուած են: Բնիկ Բրիստոնեայք իրենց եկեղեցւոյ և դպրոցաց ծախքերը հոգալու համար առատաձեռնութեամբ ստակ կու տան:

Աւետարանի համար:

ԿԱՐԵՈՅ ԱԻԵՏԱՐԱՍԿԱՆՍՑ ԱՐԱԿԱՆ
ԵՒ ԻԳԱԿԱՆ ԳՊՐՈՑԻՆՔՆԵՐԻՆԸ

Այս քննութիւնը կատարուեցաւ հոկ. 5/17, ի ներկայութեան 50 չափ

հանդիսականաց, մեծագոյն մասը կանանց սեռէն ըլլալով:

Հինգշաբթի, ժամը 3ին, նախ աղօթքով Աստուծոյ օրհնութիւնը խընդրուեցաւ, յետոյ քննուեցաւ Յայտնութեան գիրքին մեկնութեան դասը, ապա մանչ և աղջիկ տղայոց երաժշտութեան դասը, նաև երկրորդ կարգի աղջկանց և մանչ տղայոց թուաբանութեան, և առաջին կարգի արուաշակերտաց անդամադննութեան դասերը: Ի վախճանի քանի մը ճառեր կարդացուեցան:

Ուրբաթ, ժամը 3 ին, նոյնպէս աղօթքով սկսաւ քննութիւնը. նախ ճառեր կարդացուեցան քանի մը մանչ և աղջիկ տղոցմէ. յետոյ քննուեցաւ առաջին կարգի մանչ տղայոց գրահաշուի (ալճէպրայի) դասը, և առաջին կարգի աղջկանց աշխարհագրութիւնը. ապա մանչ տղայոց դասը Դանիէլի գրոց մեկնութեան վրայ: Ապա քանի մը ճառ կարդացուեցին ետքը քննուեցաւ աղջկանց Աւետարանի դասը, և առաջին կարգի աղջկանց անդամադննութեան դասը, յետոյ մանչ տղայոց Տաճկերէնի դասը, հուսկ յետոյ առաջին և երկրորդ կարգի մանչ տղայոց աշխարհագրութիւնը. Ի վախճանի Անգղիոյ մեծապատիւ Հիւպատոսին և անոր կնոջը շնորհիւ եղաւ մրցանակաբաշխութիւնը, և այսպէս աղօթքով մը վերջ տրուեցաւ քննութեան:

Սրգարեւ շատ հաճելի էր այս հանգէսը, և կը յուսացուի թէ այս գրպրոցէն ելլող աշակերտք իրենց ստացած հմտութիւնը և կրթութիւնը պիտի գործածեն երկրիս լուսաւորութեանը և յառաջագիտութեանը համար:

ՄԱՄԱՍ Գ. ՄԵՐԱՅՏԱՐԵԱՆ
Կարին 12/24 Հոկտ. 1872.

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԱԾՈՒԻԼԸ

Մօտերս բարեպատեհ առթիւ մը Քեամախ կոչուած գաւառին Հազարք և Բագառիճ անուն գիւղերը գաղինք: Այս գիւղերը երզնկայէն իբր տաճարներք ժամ հեռու են դէպ յարեմուտք Սեպուհ կոչուած լեռան քովերը, և առաջինը, այսինքն Հազարք, քսանն հինգ անուոր ունի, իսկ միւ-

սը՝ եօթանասուն, որոնց գրեթէ բոլորն ալ Հայ են: Ասոնց մէջ արանց մեծ մասն իրենց կեանքը կ'անցնեն օտարութեան մէջ, ապրուստ հայթայթելու համար, քանզի ասոնց գիւղը բարձր լեռան մը գլուխ ապառաժներու վրայ շինուած, արտերն ալ անջրդի ըլլալով՝ առատ հունձք չեն կրնար ունենալ: Վասն որոյ բնակիչները հարկադրեալ են այլեայլ տեղեր պանդխտելու. ոմանք Փիլիպպէ, ոմանք Զմիւռնիա, Կոստանդնուպոլիս մինչև Վիէնա: Կարծես թէ այս ժողովուրդը դատապարտուած է այսպիսի նեղութիւններով անցընելու իր վաղանցիկ կեանքը. չգտանք մէկը որ քանի մ'անգամ տարիներով օտարերկիր գացած չէր: Անոնց այսպէս իրենց ամուսնոց և զաւակաց քաղցր տեսութեանէն յաճախ զրկեալ մնալն՝ արդարեւ դժբախտութիւն է, բայց Աստուած այս դժբախտութիւնն օրհնութեան փոխած է հիմա անոնցմէ ոմանց համար: Երբ այն գիւղը հասանք, գտայ որ, թէպէտ հոն Քարողիչ մը ոտք կոխած չէր, ամենաբարին Աստուած կազմած էր իրեն համար մասնաւոր ժողովուրդ մը որ անկեղծութեամբ և ամենայն փափաքանօք զԱնի կը պաշտէ. և զարմանալով այս բանին վրայ փառաւորեցի Տէրը որ իր գործը յառաջ տանելու համար ամէն տեսակ միջոց կը գործածէ:

Ինչպէս ըսինք, այս գիւղին մարդիկը դուրսեր ստէպ կ'երթան, և այսու առթիւ այլևայլ մարդոց հետ կը տեսնուին և անոնց հետ կ'ընտանեանան. և որովհետեւ այն այլևայլ մարդոց մէջ լուսաւորեալ Բրիստոնեաներ ալ կը գտնուին, ասոնց ջանքերովը այն պանդուխտ գիւղացիներէն ոմանք սորված են Տէրոյը դառնալ, և ճշմարիտ Բրիստոնեաներ ըլլալ:

Աւետարները կարդացող բարեկամացրս ուշադրութեանը կը յանձնեմ այս դէպքը, յիշեցնելով անոնց որ իրենց պարտաւորութիւնը ճանչնալով գործեն «Քանի որ ցորեկ է, քանզի գիշերը կու գայ որուն մէջ մէկը կարող չէ գործելու»: Բարեկամներս, անշուշտ ձեր փորձառութեամբը դիտէք որ շատ անգամ պանդուխտները պատ-

րաստ են Աստուծոյ խօսքը լսելու . եթէ այն սերմը յարմար կերպով ցանուի անոնց սրտերուն մէջ , անտարակոյս պտուղ կը բերէ :

Մենք չաբաթ մը մնալով այն գիւղերը քարոզեցինք , և գրեթէ միշտ 50—55 ունկնդիր կ'ունենայինք . ամէնքը սիրով և ակնածութեամբ մօտիկ կ'ընէին Աստուծոյ խօսքը . նաև կանայք մեծ փափաք կը ցուցնէին կարգալու , բայց դժբախտաբար չկայ կարգալ գիտցող կին մը որ անոնց սորվեցնէ : Եթէ անձնուրաց և բարեպաշտ Գարողիչ և Գարողչուհի մը երթայ անոնց մէջ աշխատելու , կը յուսացուի թէ Աստուծոյ թագաւորութիւնը շուտով պիտի հաստատուի հոն : Ապա խնդրենք հունձքին Տէրովմէն որ հաւատարիմ մշակներ հանէ իր փառաւոր գործին համար :

Ի ԿԱՐԻՆ 17 Հոկտ. 1872

Ա. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻ

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նոյ. 15 րս Յունաց , եւ Նոյ. 27 րս Լաւ. 1872 :

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԳՈՒԼԻՍ

Նախկին Սպարապետ Հիւսէին Ավնի փաշա Ս. Եղնի վիլայէթին ընդհանուր Կուսակալ կարգուեցաւ , բայց ըստ Ֆար տիւ Պօսփօրի , կ'ըսուի թէ յիշեալ փաշան իր վատառողջութեանը պատճառաւ չուզեր յանձն առնուի վերոյիշեալ պաշտօնը , ուստի Պոսնիոյ Կուսակալ Բէշիտ փաշա պիտի զրկուի Զմիւռնիա :

— Մանգումէի Էփէքար լրագիրը նորէն գոցուեցաւ Կառավարութեան Գայմադամներուն մէկուն ընթացքը մեղադրած ըլլալուն համար :

— Կառավարութիւնը ծխախոտի գիները իջեցուցած է . առաջին տեսակինը՝ 360—250 , երկրորդ տեսակինը՝ 240—180 , երրորդինը՝ 180—120 , չորրորդինը՝ 120—80 , հինգերորդինը՝ 94—60 և վեցերորդինը՝ 80—40 :

— Ասկէ քիչ ժամանակ առաջ խուրճ մը աւաղակներ , Բուսնուգի գաւառային սնտուկը 125 հազար գահեկանի գումար մը տանող Ոստիկան պահապանաց վրոյ յարձակելով , ստակը տարած էին : Մօտեքա յիշեալ աւաղակները կը բռնուին , և 116 հազար գահեկանի գումար մը արտի մը մէջ թաղուած կը գտնուի :

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Լընտըն Թայմզ Անգլիերէն լրագիրը մօտեքա Միսթըր Ֆինլէյ անուն Անգլիացույ մը գրած մէկ նամակը կը հրատարակէ Յունաստանի Լաւրիոս միջոցաւ հանքերուն խնդրոյնկատմամբ որուն վրայ Աւետաբերի 44 թըւոյն մէջ համառօտ տեղեկութիւն մը տրուեցաւ : Միսթըր Ֆինլէյ երկայնատենէ ի վեր Աթէնքի մէջ բնակելով Յունաց ջերմ բարեկամ է , բայց և այնպէս կ'ըսէ թէ անոնց այս վարմունքն անիրաւ է և բուն իրենց շահուն վնասակար : Լաւրիոսի հանքերը , կ'ըսէ , Աթէնքէն շատ հեռու չեն , և անոնց մէջ գլխաւոր մետաղը կապար է , միայն քիչ մը արծաթ խառնուած կը գտնուի : Հին Աթենացիք իրենց դարմաներուն համար պէտք եղած արծաթն ասկէ կը հանէին , բայց հորիւրաւոր տարիներ են որ Յոյնք այս հանքերը բանեցուցած չեն , և անոնց ըրտը չըլակայ տեղուանքը գրեթէ ամայի անապատ էր : Հելլենական Կառավարութիւնն ատեն ատեն մարդիկ զրկած է այն հանքերը քննելու , բայց զանոնք բանեցնելու մասնաւոր ջանք ըրած չէ , և հաւանական է թէ անոնք մինչև ցարդ այնպէս անգործ և անպիտան պիտի մնային , եթէ օտարական ընկերութիւն մը զանոնք բանեցնելու ձեռնարկած չըլլար : Եւ հիմա որ յիշեալ ընկերութեան ձեռքով այնչափ ատենէ ի վեր անպիտան մնացած հանքերը սկսան օգտակար ըլլալ , և ամայի երկիրը չէն և մարդաբնակ ըլլալու սկսաւ , Յոյնք , կ'ըսէ Միսթըր Ֆինլէյ , կ'ուզեն օտարականները վաճառելով բոլոր շահն իրենց ձեռքն անցնել : Կառավարութիւնն արդէն բաւական չափ կ'առնէ հանքերուն գործուելուն համար , շատ Յոյներ բարձր ամսականով կը գործածուին ընկերութեան կողմէն , և ժողովուրդը գործի և առուտուրի կը յորդորուի . բայց Յոյնք այսչափով գոհ չըլլալով աւելի շահախնդրութեամբ կ'ուզեն նաև Ընկերութիւնն իր իրաւունքէն զրկել , Միսթըր Ֆինլէյ կը կարծէ թէ , Հելլենական Կառավարութիւնն այսպէս ընելով ոչ միայն իր համբաւոյն

վնաս կը բերէ , հապա նաև իր շահուն դէմ կը դործէ , քանզի այսպէս օտարականաց առիթ կուտայ Յունաստանի մէջ այսպիսի գործերու չձեռնարկելու . և որովհետեւ Յոյնք այս տեսակ գործեր յառաջ տանելու կարող չեն , երբ զանոնք ընելու կարող օտարականաց ալ արգելք կ'ըլլան , հարկաւ կը վնասեն իրենց շահուն . ուստի և փորէն հաւկիթն առնելու համար հաւը մորթող անմիտ մարդուն կը նմանին :

ԱՄԵՐԻԿԱ

Վերջին լուրերուն նայելով , ոչ թէ ինչպէս առաջ ըսուեցաւ , 930 նաւ , այլ նոյնչափ մթերանոց (մաղազա) վաճառականաց այրեցաւ Պոսդոնի հրդեհին : Հրդեհը գլխաւորաբար քաղքին շուկային կողմն ըլլալով՝ 60 տուն միայն հրոյ ճարակ եղած է : Վերոյիշեալ մթերանոցներէն զատ , նաև 27 տպարան և 46 ապահովագրութեան գործատուներ այրած են : Հրդեհը 30 ժամ տևելէն ետքը գրեթէ մարած էր , մինչ յանկարծ կազ փռւնկելով , կրակը նորէն արծարծեց , և 3 կամ 6 ժամ ալ այրելէն ետքը բոլորովին մարուեցաւ : Կրակին լոյսը 100 մղոն կամ 33 ժամ հեռուէն կը տեսնուէր : 400 կրակ մարող իրենց ջրհաններովը զրկուեցան Բորթլանտէն , և որ 100 մղոն հեռու է Պոսդոնէն . նոյնպէս 250 մղոն հեռու եղող Նիւ Եորքէն կրակը մարելու համար օգնութիւն զրկուեցաւ : Շրջակայ , նաև հեռաւոր քաղաքաց բնակիչներն իսկոյն նրպաստ զրկեցին հրկեղեղոց : Առաջին նպաստն էր 20 հազար անգլիական լիրայի չափ գումար մը որ զրկուեցաւ Չիքակոյ քաղքին բնակիչներէն , թէպէտ այս քաղաքն ալ գրեթէ տարի մը առաջ մեծ և սոսկալի հրդեհէ մը սաստիկ վնասուեցաւ , բայց բնակիչներն հիմա ոչ միայն իրենց քաղաքը նորէն շինած են , հապա կարող են նաև օգնութիւն զրկելու Պոսդոնցիներուն պէս դժբախտութեան հանդիպողներուն :

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻՍՍՈՒՐԱՐԱՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԵՆ
Խմբագիր Ե. ՊԼԻՍ .

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԳՈՒԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ
2 ԳՈՐԴՈՅԸՐԱՅ ՓՈՊՈՑ , ՅԱԿՈԲԱՆԻԱՆ ԹԻՒԼԵ